

שינויים ברובים של התש"פ לקראת תשפ"א

עברנו שנה לא פשוטה בכלל, אבל הרווחנו ממנה משהו. למדנו שלא הכל מובן מאלין. אלף ומאתיים נפטרים ל"ע בארץ, מאות אלפים מתו בכל העולם, 4000 חולים ביממה. והנה, אנחנו חיים ונושמים, ברוך ה'. רבים מהסובבים אותנו, שחלו בקורונה, מספרים על חולשה עצומה, על כאבי ראש עזים וכאבי שרירים, איבוד טעם וריח. והנה אנחנו בריאים, טועמים ונהנים מריחות ומתמוגגים.

אמונה חושית - תמיד ידענו שהקב"ה מנהיג לכל הברואים, וכוחו להחיות או להמית, לרומם ולהשפיל, להגדיל ולמטע, להעשיר או להעני, ברוגע אחד. תמיד ידענו, וכעת ראינו והרגשנו. עולם שלם, רווי במדע וטכנולוגיה, רפואה מתקדמת ומשאבים בלתי נדלים ומשוכללים, קורסים כמדגל קלפים רעוע למול ירוס מיקרוסקופי זעיר. ידיעה תיאורטית, "ידיעת היום", אינה מתקרבת אל מול ה"השבות אל לבבך". לא נשכח את מה שחווינו כלונה על בשרנו ש"הגזירה אמת והחריצות שקר. אין טבע ומקרה ומנהגו של עולם". הכל בכל מכל כל- ברצונו יתברך.

שתיקה בשעת התפילה - כעת, כשהכל כה חי ומוחשי, כשאלפי אנשים חולים מידי יום ויהודים נפטרים לבית עולמם, אנו מלאים כוונות טובות כרימון. לפתח בית אלוקים ברגש, לעבוד לפניו יתברך בריאה ופחד, להכיר וליראה מלפניו, בתוככי היכלי התפילה. אנו מרגישים ש'בשלי הסער הזה'.

בחודשים האחרונים קראנו והפנמנו את מכתבם של מרנ גדולי התורה שליט"א, על חובת ההתחזקות בשמירה מעולה על רוממות התפילה בבתי הכנסת. רק כעת הודיעו לנו שהחוק אסר שוב, בחגים הקרובים עלינו לטובה, להתכנס ברבים בבתי הכנסיות, ואנו שבים להתחזק בנושא זה.

נכסחות שמחות - כלנו ראינו כיצד ניתן לקיים שמחות במינימום הוצאות ועם מקסימום שמחה. כולם כותבים, מדברים ודשים בנושא. לפתע הבנו שאין צורך להזמין חצי מהעיר, ואת כל בני הדודים השניים והשלישיים, כדי לשמוח באמת בשמחת כלולות בנינו ובנותינו. אפשר להגנו בר מצוה בחוג משפחה מצומצם וכמה ידידים קרובים, ולשמוח בניחותא, בלי להקדיש זמן מיותר להידים שנאלצו לכתת רגליהם. לנסוע באוטובוס ולהפסיד 'סדר שלישי', כדי ללחוץ לנו יד, להגיד 'חזר טוב', לאכול מנת טושלנט ובורקס ב'בר' ולחפש מישהו שיחזיר אותם כמה שיותר מהר הביתה.

אני - הגר"ש וולבה זצוק"ל הרבה לדבר בשיחותיו על "חובתו בעולמו". חובתו האישית של האדם בעולמו הפרטי והמיוחד לו, ורק לו. בתקופה זו גילינו את האני הפרטי של כל אחד ואחד, ללא השפעת הסביבה וכל הציבור, אותם כמעט לא פגשנו. את חיי הרחניות האישיים שלנו, היכן אחז בעבודת ה', כמה עלי להתקדם ומה יכול לרומם אותי, באופן אישי.

משפחה - לאחר הג'ל הראשון' וסיום הסגר, פגשתי ראש כולל אחד מעירנו, שאמר לי בחדוה: "נו... ברוך ה' שיצאנו החוצה...". "ברוך ה'... אבל חבל שיצאנו החוצה", עניתי לו, "הספקתי הרבה יותר ככה... פגשתי איש עסקים מוכר מהעיר, שאמר לי: 'לנו, אנשי עולם המסחר- היה קשה מאד בקורונה. אבל לאברכים ובני תורה היה בעצם שקט בראש. שקט והסתגרות, לשבת וללמוד, בלי יציאות וקניות, התרוצצויות ועולם הזה, והוא צדק...".

ראש הכולל הסכים איתי וסיפר לי: "הבן שלי בשיבה קטנה תמיד התחמק ללמוד איתי. והנה ישבנו יחד חודש וחצי בבית, והוא לא הפסיק ללמוד איתי בחבורתא. גם כשהייתי עסוק הוא רצה שנשב יחד וללמד, עוד ועוד... הוא גילה לפתע שיש לו אבא..." "ועוד אבא תלמיד חכם, שיועד ללמוד..." חייכתי.

בתקופת הקורונה, אולי גם בסגר הקרב ובא, יש לנו הרבה יותר זמן למשפחה. ללמוד יחד, לפטט בניחותא, לצחק ולשבת על הרצפה ולבנות עם הילדים גן- חיות, לשחק במשחקי קופסה ובשעירי להנות איתם בדברים קטנים, לשיר ולרקוד, לצחוק ולהנות מהחוכמעת' שלהם. וכשמרוץ החיים יתחיל שוב, בעזרת ה', כשניכרת וניחתם לשנה של בריאות ורוגע, נקווה שאחרי שהפנמנו כמה זה טוב וחשוב- נקדיש יותר זמן גם למשפחה.

שמירת הבריאות - עם שמירה הדוקה על ההג'לה ההיגיינה הקפדניים, אולי נצליח להסיק כמה הרגלים ישנים ורעים, שלא היו 'כוס התה' שלנו לפני כמה חודשים... בס"ד נקבל שנה טובה ומתוקה, שנת תיקון עולם במלכותו יתברך. (נקודת ממאמר שפורסם בגליון מקומי בעיר אלעד בנישוי עריכה וקיצור).

הלכה ודעת נידונים הלכתיים בסוגיות ה'דף היומיו*

שיעור מלא לוגמיו ושיעור השתיה לחולה ביום הכפורים

מבואר בסוגיית הגמ' בעירובין דף ל: ששיעור השתיה לענין חיוב כרת ביום הכיפורים הוא כמלא לוגמיו, ונתבאר בגמרא (יומא פ.) ששיעור החיוב הוא במלא לוגמא אחת, דהיינו כל שאילו ימלא פיו אוכל או משקה ויסלקנו לצד אחר ויהיה אותו צד בולט ונראה (ראו רמב"ם בפ' המשניות יומא פ"ח מ"ב). ומבואר בסוגייתנו שמשערים בזה כל אחד לפי לוגמיו שלו שלפי זה מתיישבת דעתו בשתייתו, ומבואר בגמרא (יומא שם) שבאדם ביוני שיעור מלא לוגמיו הוא פחות מרביעית הלוג, וכן פסקו הרמב"ם (שביתת עשור פ"ב ה"א) והשו"ע (סי' תר"ב ס"ט). וכתבו כמה מהפוסקים שלפי זה הוא רק מעט פחות מרביעית (ר"ן יומא ג. ד"ה והשוטה, פרי חדש סי' תריב" סק"ט ועוד), ויש מהראשונים שכתבו שהוא רוב רביעית (הרא"ש פסחים פ"י סי' יחי', ועוד).

בפנינו הלכה הביא את מחלוקת האחרונים בשיעורי הביצים בכל התורה, אם משערים לפי הביצים של זמנינו או שנוקטים שנתקטנו הביצים. והוכיח בביאור הלכה סי' רע"א סי' ד"ה של רביעיית מתוך שיעור מלא לוגמיו שלא נתקטנו הביצים, ומשערים בביצים של זמנינו, ושלא לדעת הנודע ביהודה הסובר שנתקטנו הביצים (צל"ח פסחים קטז: ד"ה הואיל וחיבא מצוה).

וכתב בביאור הלכה שהוא עצמו בחן וניסה בכמה אנשים ביונים את שיעור המלא לוגמא שלהם משני צדדיהם, ולא עלה אלא כשיעור שני ביצים של זמנינו בקליפתם. והנה שיעור מלא לוגמיו משני הצדדים הוא יותר מרביעית, ושיעור רביעית הוא ביצה ומחצה, ולדעת הסוברים שנתקטנו הביצים שיעורו הוא כג' ביצים של זמנינו, ואם כן הרי היה צריך מלא לוגמו של אדם ביוני להחזיק יותר מג' ביצים והרי אינו מחזיק אלא שתי ביצים. ומוכח מכאן שלא נתקטנו הביצים אלא מעט, ושיעור הרביעית הוא בערך ב' ביצים של זמנינו.

אולם החזון איש (או"ח סי' לט' קונטרס השיעורים ס"ק ט"ז) כתב שמה שאמרו שמלא לוגמיו הוא יותר מרביעית, היינו שיימתח את ב' לחיו כל מה שיכול, ואז יכולים הם להתחזק באמת כג' ביצים. והמשנה ברורה מדד בלי מתיחה, ואז היא מחזיק כג' ביצים. ושיעור מלא לוגמו לענין שתייה ביום הכפורים הוא מלא פיו בשיכול לסלקו לצד אחר, והוא שיעור כביצה ומחצה של זמנינו, והיינו כחצי רביעית.

ובספר בירור הלכה (או"ח סי' תרי"ב ס"ה) כתב שבדק בהרבה בני אדם ומצא כהמשנה ברורה ששיעור מלא ב' הצדדים היא כ-109 סמ"ק, וכן המהרש"ק בספר החיים (דיני יו"כ דף ע:). כתב שהחוש מעיד שאין לוגמא אחת מכילה אפילו ביצה אחת שלנו. ולמעשה כתבו הפוסקים ששיעורי השתיה ביום הכיפורים למי שאינו יכול למדוד בעצמו שיעור מלא לוגמיו, הוא 40 גרם (שיעורו של תורה, שיעורי המצוות אות כג' בשם החזו"א) או 42 גרם (שיעורי תורה סי' ג' ס"ד).

ולענין חולה החייב לשותות ביו"כ יש לו לשותות פחות משיעור מלא לוגמיו, וכששותה כשיעור זה לא נעקר בזה התענית לגמרי. והואיל ומידה זו משתנית מאדם לאדם, על כן ראוי שמערכת יוה"כ ימלא חתולה או היולדת את פיהם מים כדי הבלטת לחי אחד, ויפלוט אותם וימדדום (בבקבוק המסומן במידות), וביו"כ ישתה פחות מכתות זאת. [תקציר ממנחת יעקב (כת"י) או"ח סי' מח].

ניתן להאזנה בקו השיעורים של "שערי דעת" *נמסר בס"ד, בשיעור דף היומי בביתמ"ד "שערי דעת" מדי יום בשעה 19:00 בערב ללמוד להחיים. למען או בקול הלשון *6761

לקבלת הגליון במייל: 7676400@gmail.com

המערכת: "שערי דעת" רח' המגנים 32 ת.ד. 1778 טבריה טלפקס: 077-4102298 דוא"ל: Shaara.daat@gmail.com

ניתן להיות שותפים באמצעות "נדרים פלוס" שערי דעת - טבריה

פנינו דעת

גליון לעמלי התורה ונשיאי דגלה בעיה"ק טבריה ת"ו

גליון מס' 103

פרשת 'האזינו'

ה' תשרי תשפ"א

שובה

שבת

נר החיים

ערב יום כיפור

נתפשת המנהג שבערב יום הכיפורים קודם שקיעת החמה כל איש נשוי מדליק נר עבורו ועבור אשתו בבית או בבית הכנסת, שידלק כל המעט לעת של יום הכיפורים, ושוקל 'נר החיים', או 'נר הבריא', כיון שנושאים בנר זה סימן לבריאות לחיים. (עיין 'מטה אפרים' (תרנ). מקור המנהג

המקור למנהג זה כתבו הראשונים, לפי שביום הכיפורים אין בו אכילה ושתייה יש לכבדו בנרות כדכתיב (ישעיה כד, טו) 'באורים כבדו ה' (הרא"ש פח אות ט). וזאת היתה הנהגת בני בית המקדש השני בימי מרדכי ואסתר מצונו מדרש שאמר המן לאחשורוש שבצומא לא מדליקין נרות (חיד"א בס' 'מחזיק ברכה').

טעמי המנהג

בבית יוסף' (סי' תר"ו) הביא כמה טעמים לריבוי הנרות ביום הכיפורים, וביניהם, לפי שצריכים לקרות בספר כל היום וכל הלילה תמיד לא יחשו בדברי תפילות ותחנונים שאינם שגורים ויודעים שלא מן הכתב, וזולת זה לא יראו לקרות בלילה (כל בו). עוד טעם מציונו בשו"ת מהר"ן וייל (סימן קצ"א), מכיון שהוא יום שדנים למעלה את נשמת האדם הקרוי נר, לכן מדליקים נר להדליק נשמתו שלא יכבה ח"ו. מכח טעמים אלו נתפשט המנהג בעבר שכל אחד מדליק נר בבית הכנסת. אך כיום פשט המנהג שאין מדליקין נר לכל אחד מבני הבית ורק ראש המשפחה מדליק נר אחד, לפי שריבוי הנרות שהצטבר גרם שרובם לא דלקו כראוי. וזכות נר זה נזכה לחיים ובריאות.

הם נכשלים במכשול ונפלים, ומועדים לחטא. זהו המהר"ל במלחמת היצר. והנה ה"פזח כמים" מתייחס ליצר המכשול, כי בשעה שאדם נהפז וממהר, חסר לו ההתבוננות בדרכיו וממילא הוא נכשל ונפול, ראובן שפתח בתשובה על חטאו ועבד לתקן את הפזח כמים, משום כך זכה שהושע בן בנו יעורר על 'שובה ישראל עד ה' אלוך כי נשלת בעונך".

בדבריו אלו עורר הושע על החטא שבא ממכשול, שמגיע מאי שימת לב כראוי, היות והאדם ממהר כמים שוטפים, ומצביע על שורש הבעיה ע"מ שמכאן ולהבא יתבונן האדם ויהר תמיד בכל מעשיו, זהו החיבור בין ראובן להושע וזהו ההשלמה הנפלאה. גם אנו נלך בעקבות דברי הנביא, נפקח על מעשינו נתבונן על דרכינו וכך נזכה להגיע ליום המחילה וליום השליחה עם הכנה ראויה, עם פתח של תשובה.

גמר חתימה טובה

"שעה אחת" שאסור להחמיצה!

בשיחת מוסר שנשא בימי הרחמים והסליחות, הזכיר מרן הרב ש"ך זצ"ל, את מה שאמרו חז"ל (ע"ז י'): "בכר רבי ואמר: 'יש קונה עולמו בשעה אחת'". והקשה, מדוע בכר רבי על כך, אדרבה, שמחה גדולה היתה צריכה למלא את ליבו, על כך שיכול האדם לקנות את כל חי העוה"ב בשעה אחת? אלא ביאר, **הרי כשם שיכול האדם לקנות עולמו בשעה אחת, כך יכול הוא לאבד את עולמו בשעה אחת, ועל כך בכר רבי.**

בימים אלו, זעק הרב ש"ך, אנו נמצאים ב"שעה אחת", שעה של חסד שניתנה לנו על ידי הבורא להתעוררות ולתשובה, וחלילה לנו להיכלל בקטגוריה של "מאבד עולמו בשעה אחת", עליו להתעורר, כי אם לא עשוי - אימתי?!

כתב המשנה ברורה (סי' תר"א): ועל כל פנים באלו הימים יעשה כל אדם כדעת הזהר, שישבו קודם שישכב, ויתאון על חטאיו ויפשפש במעשיו. ועיין ב"עירות דבש", כי שבעה ימים שבין ר"ה ליו"ט הם כנגד שבעת ימי השבוע. ובכל יום יעשה תשובה על אותו יום, דרך משל, ביום ראשון יעשה תשובה על מה שחטא כל ימיו ביום ראשון, וכן ביום שני, וכן כל שבעה ימים. עכ"ד.

נאה דורש ונאה מקיים. סיפר חתנו של מרן ה"חפץ חיים" - הגאון רבי מנחם מנדל זקס זצ"ל, שפעם אחת היה בחמיצתו של ה"חפץ חיים" בעשרת ימי תשובה, ושמע איך עושה תשובה בימים אלו:

"החפץ חיים" תיאר לעצמו כאילו הוא כבר מת. והנה, מביאים אותו לפני בית דין של מעלה, וכרוז יוצא לפניו, שיביאו את זכויותיו. והנה באים מתנות מחנות של מלאכים קדושים, שנוצר על ידי תורתו של הרבי במשך חייו, ומהמזוות שעשה במשך חייו. והזכיות היו מרובים על ידי שזיכה את מלכיו בספריו ורבים השיב מעונן.

הוא הופתע בראותו כל כך הרבה מצוות. אך מיד יצא הכרוז להביא את כל עוונותיו. רעדה אחזתו בראותו, כי הופיעו מחנה עצום של מלאכים שחורים המייצגים את פגמיו, וביניהם מלאכים נכיס אשר נוצרו על ידי מצוות שיקימן לא בשלמות, ללא כוונה, ללא מחשבה בקיום המצווה, ללא דביקות, וללא שמחה.

שקלו ומדדו את המצוות לעומת העבירות, ויצא פסק הדין בישיבה של מעלה, שהוא נמנה על הדינוניים, כי אינו לא רשע ולא צדיק. והנידון ישאר בחיים!!

אם כן, הרי יכול הוא לחזור בתשובה על חטאיו, מהדהד הקול בפמליא של מעלה. לאחר מכן צעק על עצמו, ואמר: ישראל מאיר אל תישן, ישראל מאיר אל תישן, חזור בתשובה...!!

עוד מסופר כי פעם אחת לביל יום כיפורים, לאחר שכל המתפללים הלכו לבתיהם, נשאר ה"חפץ חיים" בבית הכנסת. אחד מתלמידיו סקרן אותו מה עושה רבו לבדו, התחבא מתחת לספסל. והנה רואה שהח"ח בודק שגאון איש עימו, ולא נשאר אגשים בבית הכנסת והחל לערוך חשבון נפש ונזכר עם עצמו.

החל לפרט כל מה שעשה במשך כל השנה שעברה, חודש חודש, יום יום, שעה שעה. והנה לפי חשבונו נעלמה ממנו שעה אחת, שלא ידע מה עשה בה. אז פרץ ה"חפץ חיים" בכפי מרו התחיל להוכיח את עצמו: ישראל מאיר, ישראל מאיר, מה יאה עליך, כמה בילית שעה אחת מחייך? הרי אמרו חז"ל יש קונה עולמו בשעה אחת, ועל אותה שעה קיבלת מה' בריאות, פרנסה, ילדים בריאים וכו', מן הסתם יש לך אשראי בידי של הקב"ה. וכעשי הגיע שעת החשבון, ועליך לפרוע את חובותיך, ומי שהוא שומט אפילו מקצת מחובותיו, הרי מרזימים עליו כעל פושט רגל... כך מירר בכפי שעה ארוכה!! (ח"ח חייו ופועליו).

נורא להתבונן במי מדברים כאן בגאון הגאונים חסידא ופרישא... ועל מה הוא בוכה? על שעה שחסרה לו!! מה נענה אגן בתריה... אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה!! (אוצרות התורה - ימים נוראים).

ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה

יהודי תושב בני ברק סיפר, כי פגש את האיש הגדול בעולם בקריאת סימני כף היד - תושב אמריקה. ואותו איש מספר 1 אמר לו, כי מי שקצת מכיר את תחום כף היד יודע על כפי היד יש קו שנקרא 'קו החיים', שהוא הקו שלא משתנה.

ככל כף היד יש שינויים מגוונים, והמומחים יכולים לספר לך הכל על עצמך על ידי שרטוטו כף היד המשתנים - מה שערך ומה שכלאורה עתיד לעבור עליך באופן טבעי. אבל 'קו החיים' לא משתנה בשום אופן. זה פשוט כמו הדיסק הקשיח של האדם, עצם חייו, והוא גם מגלה על אורך שנות חייו. הקו הזה הוא ה'חפצא' של החיים ואורך ימי אותו אדם משתנה.

הוסיף אותו מומחה ואמר: "אבל היו מקרים בודדים שראיתי, שהשתנה גם 'קו החיים' לכמה בני אדם, לפתע חלו שינויים גם בקו הזה - והם כולם היו יהודים! רק מצאלי יהודים גיליתי את המצאות הזו".

את הסוד אנו יודעים. "בראש השנה נפקדה שרה"... "בראש השנה ייתכונן, וביום צום הכיפורים יחתמו"... ליהודים יש את הכוח לשנות דברים מהשורש, אפילו את קו החיים שלהם, לאורך שנים וימים טובים. (א' חפץ, מוסף שבת קודש האזינו תשע"ז).

השתלשלות מופלאה שהמחישה כי 'אין עוד מלבדו'

לאבי מורי יש עסק של מעון ילדים. יום אחד הוא מקבל הזמנה לבית משפט בטענה שהוא גונב את העובדות שלו ואינו מפריש עבורן את האחוזים הקבועים בחוק לקופת הדבר לא היה נכון. נראה שהרושם שנוצר קרה מפני שהעובדות ביקשו תלושים נמוכים יותר ובהוים יותר, וביקשו שהמשכורת תחולק בצורה שונה מהרגיל. זה מה שגרם לבעיות.

מכירור קצר העלה אבי שתביעה כזאת היא צרה צרורה. הסיכוי לצאת ממנה זכאי הוא אפסי, כי התביעה משומנת היטב, ועל כל טיעון שיעלה לטובת אבי, הם יעלו טיעון נגדי ויביאו לכך שהוא ישלם קנס של ארבעים אלף שקל, וכמובן - סגירת העסק.

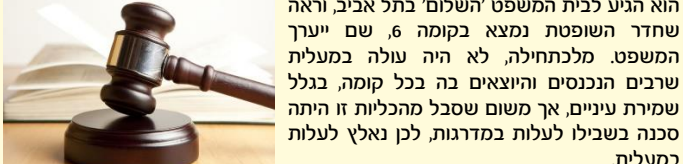
הוא ראה שכלתה אליו הרעה, ובדרך הרגילה אין לו הרבה מה לקנות, אך הוא לא התייאש והחליט להתחזק ביותר באמונה ובטחון. הוא שכר עורך דין מתחיל, חבר מתמחה שזה עתה סיים את חוק לימודי המשפטים.

לצד זה הלך ותלה מודעות מאירות עיניים בכל רחבי בני ברק - "אין עוד מלבדו" המודעות האלו נותרו תלויות זמן רב מאז, ואם מישהו תהה מי תלה אותן, הנה לכם התשובה...

בבוקרו של יום המשפט הוא קרא לכל הילדים. אני הייתי אז בחור וזכיתי גם כן להשתתף במעמד. אבא ביקש מכולנו לומר בפה מאה פעמים "אין עוד מלבדו" ולחשוב על המשמעות של המילים האלה. כך אבא יצא למשפט.

הוא הגיע לבית המשפט 'השלום' בתל אביב, וראה שחדר השופט נמצא בקומה 6, והיה אין לעבור ביניהן המשפט. מלכתחילה, לא היה עולה במעלית שרבים הנכנסים והיוצאים בה בכל קומה, בגלל שמירת עיניים, אך משום שסבל מהכילות זו היתה סכנה שבילו לעלות במדרגות, לכן נאלץ לעלות במעלית.

כשהגיע לקומה 6 התברר לו שהחדר בשיפוצים ועליו לעלות לקומה 7. נו, קומה אחת הוא מסוגל לעלות במדרגות. יצא למדרגות, והנה הוא מגלה שנפל מהפח אל הפחת, משני צידי המדרגות עומדות נשים, והי אין לעבור ביניהן.

הוא פנה אל השתיים בכל הכבוד הראוי ושאל: "תוכלו בבקשה לפנות את המעבר, כי אסור לי לעבור בין שתי נשים". אחת הנשים שאלה: "האם אנחנו טמאות?" - "חלילה", ענה אבי, "הגמרא כותבת שיש סכנה בדבר. גם לאשה אין לעבור בין שני גברים, ואיני חושב שזה מפני שאני טמא".

הן פינו את המעבר. אבי עלה את גרם המדרגות ולאחר מכן הודה להן: "אני מודה לכן שהתחשבתן ברגשותי, ה' ישלם שרכיך".

המשפט נפתח, וכבר רואים את לטובה. המדינה היתה צריכה לשלוח שני תובעים, אך לתעשה הגיע רק אחד בדרג נמוך יותר. בעת שאבי נעמד בצד הנאשם, מישהו נופפה לו לשלום. הדבר היה תמוה בעיניו, מי מכיר אותו כאן? ומה לו ולאשה זו?

התברר ששתי הנשים שאבי לא ראה את פניהן כלל, הן השופטת והכתבנית, שיצאו לשוחח בחדר המדרגות, כי החדר המקורי שלהן בשיפוצים...

המשפט התחיל, והשופטת אמרה לתובע: "יהודי הזה נראה לי צדיק. הוא לא נראה לי מישהו שיגנוב את העובדות שלו, לא חושבת שיש מה להתדיין כאן, תצאו החוצה ותעשו פשרה".

אבי השיב: "העובדות חתמו שלא גנבו אותן". התובע ניסה לטעון: "איימתם עליהן בפיטורין", אבל השופטת לא הקשיבה בכלל.

השניים יצאו, והתובע אמר לאבי: "אני רואה שהשופטת הולכת להצדיק אותך. תן לי 2000 שקל ונגמור את הסיפור".

המשפט הסתיים. 2000 שקל הלכו לכפרה, וזהו! הכל השתלשל בצורה מופלאה כל כך, שראו בחוש מי הוא שופט כל הארץ, אין עוד מלבדו.

אבי ירד למטה ונכנס למונית שחיכתה לו, כמו שסוכם. אבא סיפר לנהג את השתלשלות העניינים, והלה התרגש כל כך, שהוא פתח את דלת המכונית וצעק על העוברים והשבים: "יש אלוקים! אין עוד מלבדו! תדעו שיש אלוקים!"

(גיליון השגחה פרטית).

פגיעה ותוצאותיה

עד כמה עלינו להיזהר, שלא נפגע בזולתנו. לעיתים מעשה הנראה בעינינו כמעשה זניח, יתכן מאוד שהגזק שלו חמור ביותר, ואין אנוני יכולים לאמוד את שיעורו. בנוסף עליו לזכור, כי מידה כנגד מידה לא בטלה מן העולם. בורא עולם זוכר את כל המעשים. אם חלילה פגענו בזולת לא ביקשנו סליחה, אז יתכן מאוד שנגלה כיצד מעשה זה חוזר אלינו. כפי שעשינו - כך אנחנו עלולים חלילה לשלם.

להלן סיפור המעובד מתוך גיליון 'חיים של תורה' (מתוך שיחת הרה"ג ר' חיים טרנובסקי שליט"א). יש בו כדי ללמדנו, עד כמה עלינו להיות רגישים לצער הזולת. מעשה היה באדם שבתור ילד הושפל מאוד. יום אחד כשילמד בחיידר נישג למלמד תלמיד, שישב לידו בכיתה ואמר שהוא איננו מעוניין לשבת לידו! הוא ביקש שהרבי יושב איתו במקום אחר. אותו רביה' הגדיל לעשות. הוא עמד בכיתה ושאל בקול רם: "ילדים, מי רוצה לשבת לידו?" - והצביע על אותו ילד שהיה דחוי. האחד ענה: "לא אני!". השני צעק: "אין מצב בעולם שאני אשב לידו", והשלישי צווח: "אפילו אם ישלמו לי - אני לא יושב לידו..."

הרביה' אמר לאותו ילד בקול רם מול כולם: "אתה רואה? אף אחד לא מוכן לשבת לידך!". כמובן שהילד פגע עד עמקי נשמתו. בנוסף לכל זה, מספר ימים לאחר מכן, אחי הגדול הביא שני חברים הביתה... לפתע האמא נכנסה לחדר, בו הם שיחקו וראתה, כי בקבוק הבושם היקר שלה שבור.

הצער והכאב שלה על בקבוק הבושם השבור היה גדול. מדובר היה בבקבוק בושם שעלה מאות שקלים! היא התחילה לצעוק בקול רם: "מי שבר את בקבוק הבושם היקר שלי...?!"

אחיו וחבריו עשו פרצוף של 'אינו יודע לשאול'. האמא כמובן פנתה אליו והאשימה אותו. הוא ניסה לומר, ש'זה לא אני' אבל זה לא עזר. היאמא איימה עליו ואמרה ש'עוד מעט אבא יגיע ותראה מה הוא יעשה לך'. לא מספיק ששברת את הבקבוק, אתה גם לא מודה על האמת! כאשר האבא הגיע ושמע מה שקרה, הוא 'חינך' אותו מכל הכיוונים...

"חלפו מספר שנים". מידענו ממשיך בסיפורו ואומר: "אני הולך עם אותם רגשות קשים וייסורים. ה' יתברך לעד ולעולמי עולמים זיכה אותי באישה שעליה צריכים לומר - 'אשת חיל מי ימצא' - אישה טובה, אישה שנתנה בי אמון, אישה שבנתה אותי, גידלה אותי ושינתה את חיי. למעשה כל מה שיש לי זה רק בזכותה!".

לאחרונה התחלתי בחתונה. שם פגשתי אדם שהיה נראה לי מוכר, אבל לא זכרתי מהיכן אמרתי לו, שהוא מוכר לי, והוא גם כן אמר, שאני מוכר לו. אבל לא זכרנו מהיכן לאחר מספר דקות הוא נזכר ואמר לי: "אני הייתי חבר של אח שלך!". הוא מבטי בי ואמר: "אתה, מסתמא, לא זוכר, אבל כשהיננו ילדים לפני שנים, הייתי אצלכם בבית, שיחקתי בכדור ושברתי בטעות את הבושם היקר של אמא שלך". אני זוכר, שכולם האשימו אותך שאתה שברת. אני מבקש ממך סליחה, מחילה וכפרה, למרות שבטח אתה לא זוכר את המקרה הזה...

כששמעתי את דבריו התחלתי לרעוד ולבכות. הרגשתי חיוורון עז. הכול צף ועלה. כל הילדות הקשה, המרה והאימה שליוותה אותי במשך שנים רבות! הוא מבטי בי ושאל: "מה קרה לך, הכול בסדר? מה, אתה עוד זוכר את זה?". עניתי לו: "אתה שואל, אם אני זוכר את זה? אתה יודע מה קרה, שכאב שמה קרה לבית? אתה יודע כמה 'שילמתי' על זה?!"

אני לא זוכר את המקרה הזה... אבל הובן, שבגלל המעשה שלו שילמתי מחיר יקר מאוד. אם אני עדי היום זוכר את אותו מעשה, בטח לא סלחתי לו אף פעם.

הוא פנה אלי ואמר: "אני ממש מתנצל ומבקש סליחה. אני מבקש ומתחנן, שתמחל לי על כך!". עניתי לו: "אני אומנם אשתדל לסלוח לך, אבל זה יהיה לי קשה! עלי לעבוד על עצמי, כדי שאוכל לסלוח לך בלב שלם". הוא אמר לי: "שתדע, שגם אני כבר שילמתי על על התחלתי עם משפחה שנקראת 'תשובה', ואין לי שלום בית. אני מסוכך עם ה'שווער' שלי, הוא יורד לי לחיים, וכעת אנחנו בשלבי פרידה אחרונים". אגב, אתה מסתמא מכיר את ה'שווער' שלי - אתה זוכר שהיה בחיידר רביה' שקראו לו...! ואז הוא הזכיר את השם של אותו רביה', שפגע בי והשפיל אותי!

הקב"ה זממן את כולם לפונדק אחד. את הרביה' ואת החבר של אחי ששבר את הבושם היקר ולא הודה. יש בו דיון, ועל המעשים שלנו בין אדם לחבירו אנוני משלמים גם בעולם הזה! כמה עלינו ללמוד מסיפור זה ולהיות זהירים מאוד בכל העניינים של בין אדם לחבירו. ובפרט- בדיבור ראוי, וביחוד בהימנעות מדיבורים מיותרים ושליילים, העלולים לגרום לנוק בלתי הפיך.